

Sprawozdanie z działalności

**Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie
w 2007 roku**

**Materiały na sesję Rady Gminy Wiśniew
Wiśniew, kwiecień 2008**

Spis treści

I. Informacje wstępne	3
1. Podstawy prawne	3
2. Cele i zasady udzielanej pomocy	3
3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej	4
II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej	6
1. Zadania własne gminy.....	7
2. Zadania zlecone gminy.....	9
III. Świadczenia rodzinne	11
1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych	11
2. Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2007 roku	14
3. Charakterystyka i statystyki dotyczące zaliczki alimentacyjnej	16
IV. Dodatki mieszkaniowe	17
V. „Uczeń na Wsi”- pilotażowy Program PFRON	17
VI. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	18
1. Współpraca z organizacjami i instytucjami.....	18
2. Inne inicjatywy	19
VII. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	20
1. Kadra GOPS	20
2. Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS	20
VIII. Podsumowanie	23

I. Informacje wstępne

1. Podstawy prawne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Wiśniew. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, między innymi z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 192, poz. 1378)
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.).

2. Cele i zasady udzielnej pomocy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Od 01 października 2006 r. kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 477,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 351,00 zł na osobę w rodzinie,
- z 1 ha przeliczeniowego przyjmuje się – 207, 00 zł.

Wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją jest podstawą do wydania decyzji administracyjnej, w której określona zostaje m.in. forma przyznanej pomocy.

W 2007 roku wydano **682 decyzji administracyjnych** z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 14 z zakresu zadań zleconych – (w tym 1 odmowna),
- 668 z zakresu zadań własnych – (w tym 3 odmowne).

Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tut. Ośrodka.

W 2007r. do SKO przekazano 1 odwołanie z zakresu zadań zleconych. Sprawa trafiła do ponownego rozpatrzenia do organu I instancji, po ponownym rozpatrzeniu GOPS utrzymał w mocy swoją decyzję, ponownie odwołanie nie wpłynęło.

3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wymienia powody udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2006 – 2007

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*		Liczba osób w rodzinach	
	2006	2007	2006	2007
Ubóstwo	161	166	710	626
Sieroctwo	26	39	88	142
Bezdomność	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	34	39	184	205
▪ wielodzietność	15	17	98	110
Bezrobocie	68	59	295	265
Niepełnosprawność	71	85	271	301
Długotrwała lub ciężka choroba	96	107	331	369
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	90	99	452	489
Alkoholizm	51	42	171	168
Przemoc w rodzinie	6	6	33	16
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	2	0	2
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	5	0	17
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	422¹⁾	0	Brak danych	0

* W jednej rodzinie może występować kilka problemów

¹⁾ W wierszu została ujęta liczba osób, które otrzymały jednorazową pomoc w formie zasiłku celowego na złagodzenie skutków suszy

Z pomocy tut. Ośrodka w 2007 r. skorzystało **510 rodzin**. W liczbie tej ujęte zostały wszystkie rodziny, które skorzystały z różnych form pomocy, tj. zadania własne oraz zadania zlecone gminie, oraz rodziny, które otrzymały pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w 2006 r., jak i 2007 r. jednymi z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo. Zjawisko ubóstwa ściśle powiązane jest z bezrobociem.. Długotrwały brak pracy i niemożność zarobkowania implikuje trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prowadzi do problemów materialnych, a w konsekwencji do niedostatku i skrajnej biedy. Sytuacja tych osób dotyka bezpośrednio również ich najbliższych. Ponadto utrata pozycji zawodowej i społecznej skutkuje brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej, bezsilnością i frustracją prowadzącą niejednokrotnie do patologicznych zachowań.

Pozytywnym zjawiskiem jest jednak znaczny spadek osób bezrobotnych korzystających z pomocy GOPS w 2007r. - 59 rodzin, w stosunku do 2006 r. - 68 rodzin, spadek o 13,24 %.

Statystyki wskazują, że znaczną grupę klientów GOPS stanowią osoby niepełnosprawne oraz osoby dotknięte długotrwałą chorobą, przy czym problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotyka większą liczbę rodzin. W 2006 r. niepełnosprawność występowała w 71 rodzinach, natomiast w 2007 r. w **85 rodzinach** i jest to wzrost o 19,72 %. Bariery architektoniczne, w tym również w miejscu zamieszkania, trudności w pozyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie i komunikację z otoczeniem, w powiązaniu z poczuciem odrzucenia i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia stanowią główne przeszkody dla osób niepełnosprawnych w ich aktywnym życiu. Udzielana pomoc, w tym również wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, celowych na zakup leków, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez tut. Ośrodek, stanowią wsparcie dla osób niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Z przedstawionych danych wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego staje się coraz częstszym problemem, jaki występuje w rodzinach. W 2007 r. pracownicy socjalni stwierdzili taką sytuację u **99 rodzin**, co daje wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim o 10 %.

Zauważalna jest mniejsza liczba rodzin, które borykają się z problemem uzależnień. Z powodu alkoholizmu do Ośrodka zgłosiły się **42 rodziny** (w 2006 r. 51 rodzin, spadek o 19,23 %). Efektem tego jest aktywna praca pracowników GOPS oraz ich ścisła współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Punktem Konsultacyjnym). Nie odnotowano ani jednego uzależnienia od narkotyków, co jest pozytywnym zjawiskiem w skali kraju, gdzie zjawisko to ma wyraźne tendencje wzrostowe.

W 2007 r. wśród powodów przyznawania pomocy przez GOPS znalazły się również zdarzenia losowe spowodowane spaleniem instalacji elektrycznej oraz pożarem budynków mieszkalnych. Jednorazowej zapomogi finansowej na ten cel udzielono 5 rodzinom.

II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie wykonuje zadania gminy w zakresie pomocy społecznej w tym:

- zadania własne gminy (o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym);
- zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej;
- zadania wynikające z innych ustaw.

Realizacja zadań określonych Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,

- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- wypłacanie zasiłków okresowych, które są przyznawane osobom i rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, np. pokrycie części kosztów leczenia, remontu mieszkania, zakupu opału, odzieży, a także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz specjalnych zasiłków celowych przyznawanych w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie i rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego;
- praca socjalna;
- usługi opiekuńcze przysługujące osobom starszym, samotnym, które z powodu choroby, czy innych przyczyn, wymagają pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem;
- dożywanie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym – pomoc ta obejmuje pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostatnie pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego (wszystkie te czynności zlecane są zakładowi pogrzebowemu);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacja o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizując zadania własne gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2007 r. udzielił pomocy **502 rodzinom (949 osobom)**.

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równoległe z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom, aby wzmocnić lub odzyskać ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzyć warunki sprzyjające temu celowi.

Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. gospodarowanie budżetem domowym, nauka sprzątanía, pielęgnacja niemowląt, poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach, poradnictwo specjalistyczne, terapię. Pracownik socjalny powinien odnajdywać w ludziach ich zdolności, a potencjał jaki posiadają wykorzystać do wspólnego działania oraz do samopomocy w rodzinie, sąsiedztwie, wśród znajomych. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Kontrakt socjalny jest swoistym narzędziem pracy zawierającym uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i GOPS. Postanowienia kontraktu dostosowane są do konkretnej osoby i zawierają zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, np. podjęcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, zgłoszenie się do poradni leczenia uzależnień, czy też kontynuowanie leczenia odwykowego. W przypadku, kiedy klient bez uzasadnionej przyczyny nie wywiązywał się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny mógł ograniczyć pomoc finansową. W 2007 r. zostało zawartych **8 kontraktów socjalnych**.

Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. Permanentnej pracy socjalnej udzielono natomiast **131 rodzinom, (w tym 495 osobom)**.

Tabela 2 Zestawienie wybranych zadań własnych gminy w latach 2006 – 2007

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc		Liczba świadczeń		Kwota w zł.	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Zasiłki okresowe	38 (rodzin)	36 (rodzin)	196	223	44.000	40.000
Usługi opiekuńcze	2	1	241	392	4.911	5.499
Obiady dla dzieci w szkole	368	334	52.099	47.121	112.129	107.959
Pomoc w formie zasiłku celowego na żywność w ramach Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	63 (rodziny)	82 (rodziny)	320	206	22.871	33.041
Zasiłki celowe (m.in. zakup opału, leków, odzieży)	129 (rodzin)	143 (rodziny)	129	143	56.376	54.061
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	0	5 (rodzin)	0	7	0	5.939
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0

Jedną z form pomocy pieniężnej były zasiłki okresowe przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W roku 2007 obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosiła 35 % (dla osoby samotnie gospodarującej) i 25 % (dla rodziny). W 2007 r. najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 26 rodzin, na kwotę **32.432 zł**. W sumie na zasiłki okresowe w 2007 r. zostały poniesione wydatki z budżetu Wojewody Mazowieckiego w wysokości **40.000 zł**, dla 36 rodzin. Na zasiłki okresowe wydano w 2007 roku - **82 decyzje administracyjne**.

GOPS wykonywał również usługi opiekuńcze. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy nie jest duża, w roku 2006 r. usługi świadczone były dla 2 osób, w roku 2007r. – dla 1 osoby i polegały w szczególności na utrzymywaniu w czystości i porządku mieszkania osoby, robieniu niezbędnych zakupów, przygotowywaniu i podawaniu posiłków.

Gmina wydatkowała na ten cel **5.499 zł** usługi świadczone były do 22.10.2007r. (w tym dniu nastąpił zgon świadczeniobiorcy). Osoba świadcząca usługi zatrudniona była w GOPS w formie umowy-zlecenie.

GOPS realizował i nadal realizuje **Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**, z którego w ubiegłym roku skorzystało **533** osób.

W ramach Programu objęto wsparciem dzieci do lat 7, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, osoby samotne, chore, niepełnosprawne i inne osoby korzystające z pomocy tut. Ośrodka.

Dożywianiem w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych objęto **334** uczniów (uczących się w szkołach na naszym terenie, sąsiednich gmin, Stoku Lackim i Siedlcach) . Łącznie na dożywianie w szkołach wydano kwotę w wysokości **107.959 zł**, w tym ze środków Gminy **36.000 zł**.

W ramach Programu przyznano również zasiłki celowe na żywność dla **82** rodzin na kwotę **33.041 zł**. (liczba osób w rodzinach – 350, liczba świadczeń – 206, koszt jednego świadczenia - 160,39 zł.)

Ponadto w ramach Programu doposażono 2 stołówki szkolne oraz 2 punkty wydawania posiłków w meble oraz sprzęt gospodarstwa domowego na kwotę 20.000 zł. (środki z budżetu wojewody).

Całkowity koszt Programu wyniósł 161.000 zł , z tego środki wojewody – 125.000 zł, zaś środki gminy - 36.000 zł.

W 2007 r. udzielana była pomoc fakultatywna w formie zasiłków celowych. Zasiłki przyznawane były m.in. na wyżywienie, zakup opału, leków, odzieży. W roku 2007 liczba rodzin, która otrzymała pomoc na ten cel wyniosła **143**, zaś wydatkowana kwota **54.061 zł**, oraz **5** rodzin otrzymało wsparcie na pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego na kwotę **5.939 zł**. Łącznie na zasiłki celowe wydano **60.000 zł**.

2. Zadania zlecone gminy

Do zadań zleconych gminie należą, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną.

Tabela 3 Zestawienie wybranych zadań zleconych gminie w latach 2006 – 2007

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc		Liczba świadczeń		Kwota w zł	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007
1.	Zasiłki stałe	12	12	117	131	43.111	50.161
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	11	11	108	119	3.644	4.151
3.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	3 (dzieci)	6 (dzieci)	2.223	2.704	38.984	48.595

W ramach zadań zleconych gminy pomoc otrzymało w sumie **18 rodzin** i tym samym 36 osób w tych rodzinach.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy między posiadany dochodem osoby a kryterium dochodowym. Od 1 października 2006 roku maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 444 zł. W 2007 r. z tej formy pomocy skorzystało **12 osób**. Liczba ta utrzymuje się na tym samym poziomie, co w roku poprzednim (12 osób), zaś kwota wydatkowana na ten cel wzrosła z 43.111 zł do **50.161 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi prowadzone są w formie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego według programów terapeutycznych. Zajęcia dostosowane są do indywidualnych potrzeb osoby i w szczególności wynikają z rodzaju jej niepełnosprawności. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W ubiegłym roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało łącznie **6 dzieci z zaburzeniami psychicznymi**, o 3 dzieci więcej niż w roku 2006. Pełny koszt 1 godziny usług wynosił 17,97 zł. Łączny koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2007r. wyniósł **48.595 zł**.

III. Świadczenia rodzinne

1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje również działalność związaną z wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.), Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 z późn. zm) oraz Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U z 2007, Nr 192 poz. 1378).

Zajmujemy się w szczególności ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych, przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w tym zakresie oraz wypłatą przyznanych środków i egzekwowaniem nienależnie pobranych. W naszych kompetencjach leży również poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. W związku z realizacją tych zadań do obowiązków pracownika ds. świadczeń rodzinnych wpisane jest także opracowywanie sprawozdań i analiz w powyższym temacie.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- **Zasilek rodzinny** – który przysługuje:
 - rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia:
 - 18 roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia lub
 - 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności
 - osobie uczącej się, czyli osobie pełnoletniej niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów.
- Nie przysługuje w przypadku, gdy:
 - dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
 - dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej,
 - osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
 - pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko
 - osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica.
- **Dodatki do zasiłku rodzinnego** – z tytułu:
 - urodzenia dziecka,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - samotnego wychowywania dziecka,
 - wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - rozpoczęcia roku szkolnego,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

- **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługująca w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu niezależnie od ich dochodów.
- **Zasilek pielęgnacyjny** – przysługuje:
 - niepełnosprawnemu dziecku,
 - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - osobie, która ukończyła 75 lat,
 - osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie przysługuje:

- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeśli pobyt finansowany jest z budżetu państwa lub NFZ,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

- **Świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje:
 - matce lub ojcu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczeniami w samodzielnym funkcjonowaniu lub konieczności stałej obecności opiekuna albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności

Nie przysługuje jeśli:

- osoba sprawująca opiekę mającej ustalonej prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim,
- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej lub w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej,
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko,
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego o którym mowa w art. 10, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie.

Zasiłek rodziny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się na przekracza kwoty 504,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty 583,00 zł.

Tabela 4 Wysokość świadczeń na okresy zasiłkowe 01.09.2006 r. - 31.08.2007r. oraz 01.09.2007r - 31.08.2008 r.

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Zasiłek rodzinny	48,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 64,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 68,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1000,00 zł - jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł – miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	170,00 zł – miesięcznie, jednak nie więcej niż 340,00 zł na wszystkie dzieci 250,00 zł – miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak niż 500,00 zł na wszystkie dzieci
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80,00 zł – miesięcznie na trzecie i na następne dzieci
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 80,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł – raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 50,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Urodzenia dziecka	1.000,00 zł – jednorazowo, w terminie do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	420,00 zł – miesięcznie (kryterium dochodowe 583,00 zł w przeliczeniu na członka rodziny)
Zasiłek pielęgnacyjny	153,00 zł – nie obowiązuje kryterium dochodowe

2. Wydatki na świadczenia rodzinne poniesione w 2007 r.

Tabela 5 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2007 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych oraz świadczeń niepodjętych w zł
1.	Zasiłki rodzinne	924.804	15.158	746
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	837.740	8.910	906
2.1.	urodzenia dziecka	51.000	51	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	131.480	333	266
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	64.160	376	510
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	59.460	764	0
2.5.1.	do 5 roku życia	4.980	83	0
2.5.2.	powyżej 5 roku życia	54.480	681	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	89.300	893	0
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	130.100	2.590	50
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	1.350	15	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	128.750	2.575	50
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	312.240	3.903	80

3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	1.762.544	24.068	1.652
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	223.686	1.462	153
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	126.574	303	0
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	61.000	61	0
8.	RAZEM (3+4+5+6)	2.173.804	25.894	1.805

W 2007 r. wypłacono łącznie **25.894 świadczenia rodzinne** o wartości **2.173.804 zł**. Średnio w miesiącu realizowano **2.158** świadczeń na kwotę **181.150 zł**.

W 2007 roku wydano łącznie **863 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych**, w tym **605** decyzji tj. 70 % ogółu decyzji wydanych zostało w ciągu trzech miesięcy (od sierpnia do października). Wiąże się to ściśle z rozpoczęciem z dniem 1 września nowego okresu zasiłkowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano **3** odwołania od decyzji Ośrodka. Kolegium utrzymało w mocy wszystkie decyzje GOPS.

W analizowanym okresie wypłacono **15.158 zasiłków rodzinnych** oraz **8.910 dodatków do zasiłków rodzinnych**. Łączna wydatkowana na ten cel kwota to – **1.762.544 zł**.

W 2007 r. największa liczba świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczyła dodatków z tytułu:

- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 37 % (w stosunku do ogółu wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 15,7 % (j. w.),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 15,5 % (j. w.).
- pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 15,4 % (jw.)

Na **świadczenia opiekuńcze** wydatkowano łącznie **350.260 zł (1.765 świadczeń)** w tym 223.686 zł, tj. 63,9 % sumy dotyczyło zasiłków pielęgnacyjnych, zaś 126.574 zł tj. 36,1% - świadczeń pielęgnacyjnych. Zasiłek pielęgnacyjny pobierało miesięcznie 121 osób, zaś świadczenie pielęgnacyjne 25 osób.

W 2007 roku przyznano **61 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka** w wysokości 1.000 zł, na łączną kwotę **61.000 zł**.

Tabela 6 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w 2007 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	16.845	130
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	2.230	59

Na **ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** wydatkowano w 2007 r. kwotę **19.075 zł**, przy łącznej liczbie świadczeń **189**

3. Charakterystyka i statystyki dotyczące zaliczki alimentacyjnej

Zaliczka alimentacyjna

- Osoby uprawnione do zaliczki alimentacyjnej:
 - dzieci uprawnione do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli dziecko:
 - jest wychowywane przez osobę samotnie wychowującą dziecko,
 - jest wychowywane przez osobę pozostającą w związku małżeńskim z osobą, która przebywa w zakładzie karnym powyżej 3 miesięcy albo jest całkowicie ubezwłasnowolniona,
 - jest osobą uczącą się, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.
- Dziecko uprawnione do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, wychowywane przez osobę pozostającą w związku małżeńskim, nabywa prawo do zaliczki, przez okres jednego roku, jeżeli osoba pozostająca w związku małżeńskim złożyła do sądu pozew o separację albo rozwód i spełnione są pozostałe warunki określone w ustawie.
- Zaliczka alimentacyjna przysługuje:
 - do ukończenia 18 roku życia,
 - do ukończenia 24 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole, również wyższej.Zaliczka przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 583,00 zł. (przy ustalaniu prawa do zaliczki do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymywanej zaliczki).
- Zaliczka nie przysługuje, jeżeli osoba uprawniona (dziecko):
 - przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie
 - przebywa w rodzinie zastępczej,
 - zawarła związek małżeński,
 - jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko.
- Wysokość zaliczki alimentacyjnej
Zaliczka przysługuje do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:
 - w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki
 - 170,00 zł dla osoby uprawnionej albo 250,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - w przypadku gdy w rodzinie są trzy lub więcej osób uprawnionych do zaliczki
 - 120,00 zł dla osoby uprawnionej albo 170,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- W przypadku, gdy dochód netto na osobę w rodzinie nie przekracza 50 % kwoty kryterium dochodowego, tj. 291,50 zł, zaliczka przysługuje w wysokości:
 - w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki
 - 300,00 zł dla osoby uprawnionej albo 380,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki

- 250,00 zł dla osoby uprawnionej albo 300,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- Zaliczka alimentacyjna przysługuje w wysokości nie wyższej niż orzeczone przez Sąd na dane dziecko świadczenie alimentacyjne.

W okresie sprawozdawczym wypłacono **258 zaliczek alimentacyjnych** na łączną sumę **47.580 zł.** zaś przeciętna miesięczna **liczba rodzin** pobierających zaliczki alimentacyjne to **12.** W tym czasie w sprawach dotyczących zaliczek wydano **19 decyzji.**

IV. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Wypłata dodatków należy do zadań własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje :

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością gminy, czyli lokali komunalnych, będących własnością zakładu pracy – tzw. zakładowych, jak i mieszkań w domu prywatnym czynszowym, mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszących wydatki związane z jego zajmowaniem /np. na skutek umowy użyczenia/,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W roku 2007 tut. Ośrodek **wydał 22 decyzje na dodatki mieszkaniowe**, wypłacono łącznie 143 świadczenia 17 rodzinom, w tym :

- ✓ użytkownikom mieszkań komunalnych 12 świadczeń, na kwotę 2.371 zł,
- ✓ pozostałych 131 świadczeń na kwotę 8.414 zł.

Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła 75,42 zł.

Łącznie w roku 2007 wydatkowano na dodatki mieszkaniowe kwotę 10.785 zł.

V. Pilotażowy program PFRON pn. „UCZEŃ NA WSI”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy realizuje pilotażowy program PFRON pn. „UCZEŃ NA WSI” – **pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskie, do 5 tys. mieszkańców.** Celem programu jest wyrównanie szans w zdobyciu wykształcenia przez uczniów będących osobami niepełnosprawnymi. Program realizowany jest w roku szkolnym 2007/2008, tj. zakończenie przewidziane jest na dzień 20.06.2008r.

Do tut. GOPS wpłynęło 20 wniosków o dofinansowanie kosztów nauki uczniów niepełnosprawnych w ramach Obszaru A programu.

W grudniu 2007 decyzją pełnomocników zarządu PFRON gminie Wiśniew zostały przyznane środki w pełnej wysokości, zgodnie ze złożonymi wnioskami i obejmują następujący zakres :

- ✓ dla 12 niepełnosprawnych uczniów szkół podstawowych - 24.000 zł.
- ✓ dla 4 niepełnosprawnych uczniów gimnazjum - 8.000 zł.
- ✓ dla 4 niepełnosprawnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych - 12.000 zł.

Przyznana ze środków PFRON pomoc finansowa obejmuje następujące koszty :

1. zakup przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę (słowniki, encyklopedie, lektury, artykuły szkolne, artykuły piśmienne, tornistry, plecaki, piórniki, kostiumy gimnastyczne, komputerowe programy edukacyjne, multimedialne kursy językowe, kasety wideo, płyty DVD),
2. uczestnictwa w zajęciach mających na celu poniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej (w tym wakacyjne obozy rehabilitacyjne),
3. związane z dostępem do Internetu (instalacja i abonament),
4. kursy doszkalające w zakresie programu nauczania oraz kursy językowe (w przypadku kursów organizowanych poza miejscem zamieszkania ucznia, dofinansowaniu mogą podlegać również koszty dojazdu, zakwaterowania, wyżywienia),
5. wyjazdy organizowane w ramach zajęć szkolnych.

W przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych pomoc finansowa obejmuje dodatkowo następujące koszty :

1. opłaty za naukę (czesne),
2. zakwaterowanie (gdy uczeń pobiera naukę poza miejscem stałego zamieszkania),
3. dojazdy do szkoły.

Obecnie Program jest w trakcie realizacji, poprzez refundację przedłożonych faktur (zwrot poniesionych kosztów).

VII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić należy między innymi:

Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, kuratorów sądowych, komorników sądowych, prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, KRUS, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, lekarzy POZ, Punkt Konsultacyjny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Leczenia Uzależnień „Powrót z U”, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Fundację „Ośrodek Pomocy Doraźnej” pw. Św. Brata Alberta „EMAUS” w Starym Opolu, PFRON i wiele innych.

2. Inne inicjatywy

W ramach realizacji Programu „Dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” PEAD, polegającego na bezpłatnym przekazywaniu najbardziej potrzebującym, żywności pochodzącej z zapasów interwencyjnych Unii Europejskiej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2007r. otrzymał następujące ilości artykułów spożywczych:

- Mleko UHT - 10.800 l.
- Mąka pszenna - 4.400 kg.
- Cukier - 2.126 kg.
- Kasza jęczmienna - 1.440 kg.
- Makaron - 3.840 kg.
- Płatki kukurydziane - 530 kg.

Żywność systematycznie wydawana była przez pracowników GOPS osobom spełniającym wymogi określone w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r., stosownie do zalecenia Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. **Z tej formy pomocy w roku 2007 skorzystało 278 rodzin.**

W okresie wakacji **21 dzieci** z terenu naszej Gminy z rodzin ubogich dysfunkcyjnych skorzystało w 2007 roku z **wypoczynku letniego** organizowanego w Serocku, Neplach, Krzesku oraz Lubiawie.

Dla tych dzieci była to często jedyna szansa na odpoczynek od otaczających ich codziennych problemów i trosk. Dzięki koloniom mogły poznać inną niż dotychczas rzeczywistość, doznać ciepła, regularnie spożywać posiłki, poznać atrakcyjne miejsca, zawrzeć nowe znajomości. Wyjazd dzieci udało się zorganizować dzięki Caritas Diecezji Siedleckiej, Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie.

Jak co roku, na początku lutego 2007 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury **zorganizował zabawę choinkową dla 100 dzieci** z rodzin ubogich. Zabawa sfinansowana została ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Okres przedświąteczny był czasem szczególnej posługi na rzecz ubogich, potrzebujących i samotnych. W roku 2007 po raz szósty GOPS zorganizował akcję pn. „**Świąteczna paczka**”. W ramach akcji zorganizowano w dniach od 6 do 17 grudnia 2007 zbiórkę żywności, słodyczy, zabawek oraz artykułów gospodarstwa domowego. W tych dniach w sklepach na terenie Gminy wystawione były oznakowane kosze, do których składane były dary. Artykuły przyjmowane były również bezpośrednio w GOPS. W ramach akcji udało się zebrać i przekazać **paczki 62 rodzinom najbardziej potrzebującym.**

Tradycyjnie, jak co roku przed Świętami Bożego Narodzenia Wójt Gminy Wiśniew wspólnie z Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej **odwiedzili kilka rodzin** (wielodzietnych, niepełnych, niepełnosprawnych), **aby podzielić się opłatkiem i złożyć świąteczne życzenia.** W trakcie wizyty przekazano paczki zebrane w ramach akcji „Świąteczna paczka.”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie systematycznie otrzymuje z Fundacji „Ośrodek Pomocy Doraźnej pw. Św. Brata Alberta „EMAUS” z Opola Starego **odzież używaną** pochodzenia zagranicznego, która trafia bezpłatnie do klientów GOPS. **W 2007 roku z tej formy pomocy skorzystało 48 rodzin.**

Ponadto Ośrodek koordynuje działania polegające na wykonywaniu **prac społecznie użytecznych** przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (zarejestrowane w PUP) jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie-użyteczne organizowane są między innymi w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej np. szkołach, przedszkolach, bibliotekach, świetlicach wiejskich, domach kultury.

Powiatowy Urząd Pracy dokonuje refundacji ze środków Funduszu Pracy wydatki w wysokości 60 % na wypłaty świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym, pozostałe 40 % finansowane jest ze środków własnych gminy.

W roku 2007 prace społecznie użyteczne na terenie Gminy Wiśniew wykonywało **9 osób bezrobotnych** od 01.03.2007r. do 31.12.2007r. Łącznie z tego tytułu wypłacono kwotę **12.150,60 zł**, z tego 4.860,24 zł to środki własne gminy.

W dniach od 09.09.2007r. do 31.03.2008r. pracownicy socjalni przeprowadzili **kampanię społeczną** pn. „Cięża bez alkoholu” (w środowiskach zagrożonych), której głównym organizatorem była Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Akcja skierowana była do przyszłych rodziców. Celem głównym działań było promowanie postaw prozdrowotnych – w tym abstynencji podczas ciąży.

VII. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2007 r. w Ośrodku zatrudnionych było **5 osób**, w tym:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – 2 osoby, z tego z wykształceniem podyplomowym – 2 osoby,
- z wykształceniem średnim – 3 osoby, z tego z wykształceniem pomaturalnym – 2 osoby.

W ramach umowy-zlecenie w roku 2007 zatrudnionych było **5 osób**, z tego 4 terapeutów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych do pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi (2 terapeutów - od 01.01.2007r do 31.08.2007r., 2 terapeutów – od 01.09.2007r. do 31.12.2008r.; wszyscy z wykształceniem wyższym) oraz 1 osoba do świadczenia usług opiekuńczych.

2. Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS

Wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy i nadal podnoszą swoje umiejętności poprzez podejmowanie różnych form doskonalenia i samokształcenia.

W 2007 roku poszczególni pracownicy GOPS uczestniczyli, m.in. w następujących szkoleniach oraz konferencjach :

- „Ekonomiczne, organizacyjne i finansowe podstawy funkcjonowania spółdzielni socjalnych osób niepełnosprawnych” - organizator Krajowa Izba Gospodarczo-Rehabilitacyjna,
- „Przygotowanie Projektu Dofinansowanego z EFS” – organizator Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,
- „Program Operacyjny Kapitał Ludzki” - organizator Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej,
- „Dla dobra wspólnego - readaptacja zawodowa i społeczna skazanych poprzez pracę i aktywizację” – organizator Stowarzyszenie im. Hansa Christiana Kofoeda,
- „Świadczenia rodzinne oraz zaliczka alimentacyjna ” – organizator Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej,
- „Świadczenia rodzinne oraz zaliczka alimentacyjna – zmiany od 6 lipca 2007” – organizator - SOYER Centrum Szkoleniowe
- „Zmiany w świadczeniach rodzinnych” - organizator EDYTOR Ośrodek Szkoleniowy
- „Rachunkowość i gospodarka finansowa OPS w świetle ustawy o finansach publicznych i nowych przepisów wykonawczych do tej ustawy; finansowanie i ewidencjonowanie zaliczki alimentacyjnej” - organizator Lubelskie Centrum Doskonalenia Kadr „Absolwent”,
- „Zasady prowadzenia rachunkowości zadań zleconych – dochody i wydatki finansowane z budżetu państwa oraz sprawozdawczości w pomocy społecznej „ - organizator Centrum Kształcenia Służb Finansowo-Księgowych,

VIII. Podsumowanie

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Osoby i rodziny ubiegają się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z różnych przyczyn. Od wielu lat znaczącą grupą wśród ogółu korzystających z pomocy są rodziny żyjące w ubóstwie. Często przyczyną takiego stanu jest utrwalone zjawisko wyuczonej bezradności, niezwykle odporne na zmianę. Mimo podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie utrwalaniu i przekazywaniu z pokolenia na pokolenie zjawisk związanych z ubóstwem, wiele rodzin objętych od lat pomocą nadal pozostaje świadczeniobiorcami pomocy społecznej.

Są też pozytywne przykłady, pokazujące że wytrwała praca z rodziną prowadzi, choć małymi krokami, do usamodzielnienia. Działania takie są w coraz szerszym zakresie podejmowane przez pracowników GOPS we współpracy z innymi instytucjami, w szczególności z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Leczenia Uzależnień czy Powiatowym Urzędem Pracy. Ten ostatni podmiot odgrywa ważną rolę w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych (w szczególności z powodu wieloletniego nadużywania alkoholu).

Wejście na otwarty rynek pracy dla tych osób kończy się najczęściej zwolnieniem lub porzuceniem pracy. Brak zdyscyplinowania i odpowiedzialności, brak umiejętności zachowania trwałej abstynencji, są przyczyną niepowodzenia przy próbie zmiany sposobu życia. Udzielając pomocy osobom uzależnionym od alkoholu pracownicy Ośrodka w pierwszej kolejności starają się zmotywować osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Wielkość i rodzaj pomocy uzależniona jest od decyzji osoby o podjęciu i kontynuowaniu

leczenia. Osoby nadużywające alkoholu otrzymują pomoc niepieniężną (np.: w formie zakupów w sklepie, opału).

Niepokojąco rośnie liczba rodzin, w których dominującym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W szczególności dotyczy to niektórych rodzin niepełnych i wielodzietnych oraz rodziców niepełnosprawnych intelektualnie. Rodziny te objęte są stałym wsparciem w formie pracy socjalnej. Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równoległe z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom.

Szansą na odbudowanie bezpiecznego środowiska rodzinnego jest gotowość do współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych z pracownikiem socjalnym czy kuratorem sądowym. W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak w szczególności w tych rodzinach, gdzie głównym problemem jest alkoholizm, bez wsparcia dalszej rodziny. Brak woli podjęcia leczenia odwykowego, notoryczne zaniedbywanie potrzeb dzieci, stają się przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej. Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami, w szczególności z kuratorami sądowymi, szkołą (pedagodzy szkolni, wychowawcy), lekarzami rodzinnym i psychiatrami.

Z roku na rok wzrasta liczba osób zwracających się o pomoc z powodu przemocy w rodzinie. Nie musi to świadczyć o narastaniu zjawiska przemocy, z pewnością natomiast wzrasta gotowość ofiar przemocy do szukania pomocy. Można mieć obawę, że skala zjawiska przemocy jest bardzo duża i dotyka wielu rodzin. W zakresie ochrony ofiar przemocy GOPS na bieżąco współpracuje z Komisariatem Policji oraz ośrodkami interwencji kryzysowej na terenie kraju.

Istniejący w naszej gminie system środowiskowego wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje w szczególności poprzez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych (zadanie zlecone). Jakość świadczonych usług wydaje się być wysoko oceniana przez odbiorców. Tut. Ośrodek współpracuje w tym zakresie z lekarzami psychiatrami i Oddziałem Psychiatrycznym w Łukowie.

Podstawowy system oparcia społecznego dla osób starszych odpowiada na społeczne zapotrzebowanie w naszej Gminie. W szczególności zapewniona była pomoc środowiskowa w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi przyznane były w wymiarze do 40 godzin miesięcznie tj. po 2 godziny dziennie. Obecnie nie są kontynuowane z uwagi na zgon świadczeniobiorcy.

Ponadto skompletowano dokumenty dla 2 osób do Zakładu Opiekuńczo Leczniczego (finansowanego ze środków NFZ), z czego umieszczono – jedną osobę, druga zmarła w trakcie oczekiwania na miejsce.

Od wielu lat priorytetowym zadaniem pomocy społecznej w naszej Gminie jest dożywianie dzieci. Wszystkie rodziny wymagające takiej pomocy są nią objęte w formie zakupu posiłku w szkołach (przedszkolach), od dwóch lat przyznawane są także zasiłki pieniężne na dożywianie dzieci oraz osób dorosłych, szczególnie długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Zadanie to jest nadal kontynuowane. W budżecie GOPS zarezerwowano środki na pełne pokrycie potrzeb w tym zakresie.

Wszystkie rodziny spełniające przesłanki do przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych otrzymują świadczenia w wysokości zagwarantowanej ustawowo, jednak pomoc ta jest stosunkowo niska i nie pozwala na pokrycie wszystkich potrzeb rodzin. Od 2008 roku zasiłek okresowy obowiązkowo przysługuje w wyższej wysokości – jako 50 % różnicy między ustawowym kryterium a dochodem rzeczywistym osób / rodzin (w 2007 roku 35% / 25%). Dotację w części obowiązkowej gwarantuje budżet państwa. Jako zadanie fakultatywne zasiłek okresowy może być przyznany w wysokości 100 % różnicy. Środki na takie świadczenia mogą pochodzić wyłącznie z budżetu własnego gminy. Świadczenia

fakultatywne własne, w formie zasiłków celowych, przyznawane są zasadniczo wyłącznie na dofinansowanie zakupu opału na zimę, zakupu leków czy żywności.

Poza pomocą pieniężną rodziny najuboższe objęte są wsparciem w formie pomocy rzeczowej, w formie odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego i żywności. Wielkość pomocy żywnościowej w ostatnich latach znacząco wzrosła, w szczególności w związku z przekazywaniem przez kraje Unii Europejskiej nadwyżek produktów żywnościowych w ramach Programu PEAD. Realizatorem tego Programu mogą być wyłącznie organizacje pozarządowe. Dystrybucją darów unijnych otrzymanych z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w naszej gminie zajmują się pracownicy socjalni, którzy najlepiej znają sytuację osób zgłaszających się po tę formę pomocy.

W roku 2008 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpi do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew. Strategia będzie zawierała diagnozę sytuacji społecznej gminy, dominujące problemy społeczne, a także nakreśli programy pomocy społecznej, których celem będzie integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz zapobieganie marginalizacji najsłabszych grup społecznych.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anetta Roszkowska

